
Pediatrie

Nemoci srdce a cév

Prof.MUDr.Hana Hrstková, CSc

Pediatrická klinika

Vrozené srdeční vady

Kritérium :

- **Anatomické** - dělí se podle anatomické stavby srdce
 - **Funkční** - dělí se podle přítomnosti a směru zkratu a podle funkce chlopní
 - **Naléhavosti**
 - kritické
 - nekritické
-

Vrozené vady srdce

- ❑ Nejčastější vrozené vady
 - ❑ Prevalence : 6,16/1000 novorozenců
 - ❑ V ČR se rodí ročně 550 - 600 dětí s VSV
 - ❑ Vyšší riziko VSV v rodině, u sourozence, diabetičky
 - ❑ Viry (zarděnky, chřipka, coxackie B)
 - ❑ Antiepileptika, kortikosteroidy, cytostatika
 - ❑ Alkohol, drogy, záření
 - ❑ M.Down, Turnerův syndrom
-

VSV s levoppravým zkratem - bez cyanozy

Defekt komorového nebo síňového septa otevřená tepenná dučej

- ❑ Okysličená krev z aorty zpět do plícnice
- ❑ Projevy již u kojenců, nejčastější VSV

VSV s levoppravým zkratem - bez cyanozy

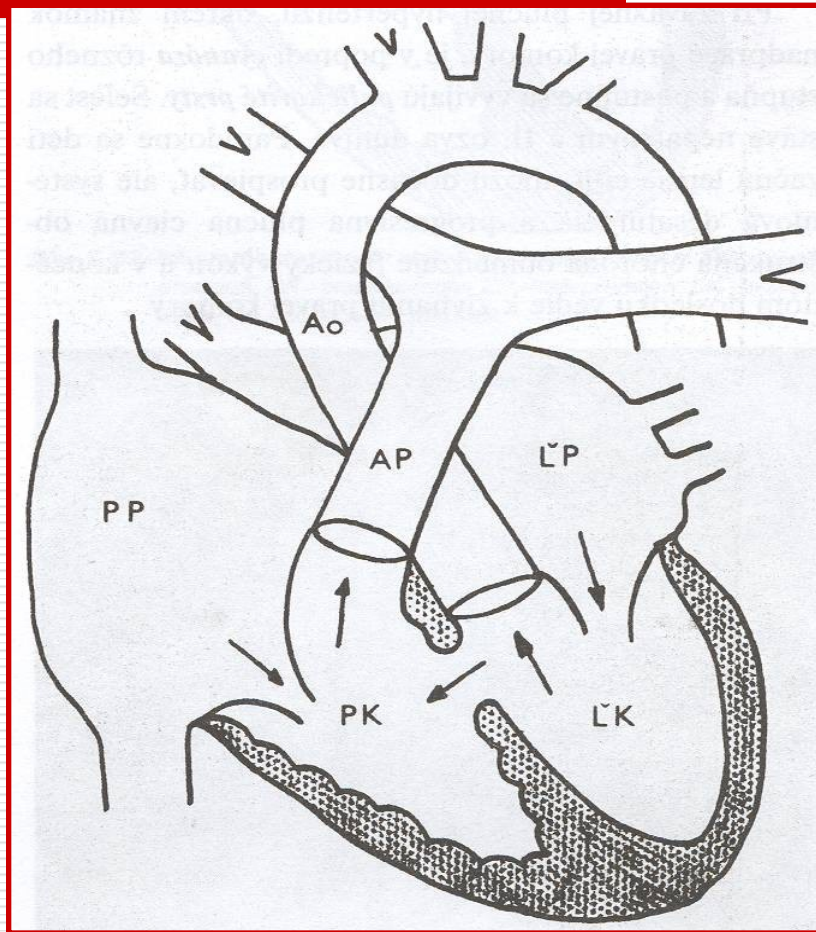
Defekt komorového septa :

- Nejčastější VSV- výskyt 41% VSV
 - Okysličená krev se vrací z levé komora do pravě a znovu do plic
 - Projev šelest
 - Významný defekt srdeční selhání
 - Opakované respirační infekty, známky srdečního selhání
-

Defekt komorového septa

- Diagnoza ECHO
 - Ohrožení infekční endokarditídou
 - Vývoj plicní hypertenze
 - Terapie: operace,
diuretika, kardiotonika,
ACE inhibitory
-

Defekt komorového septa

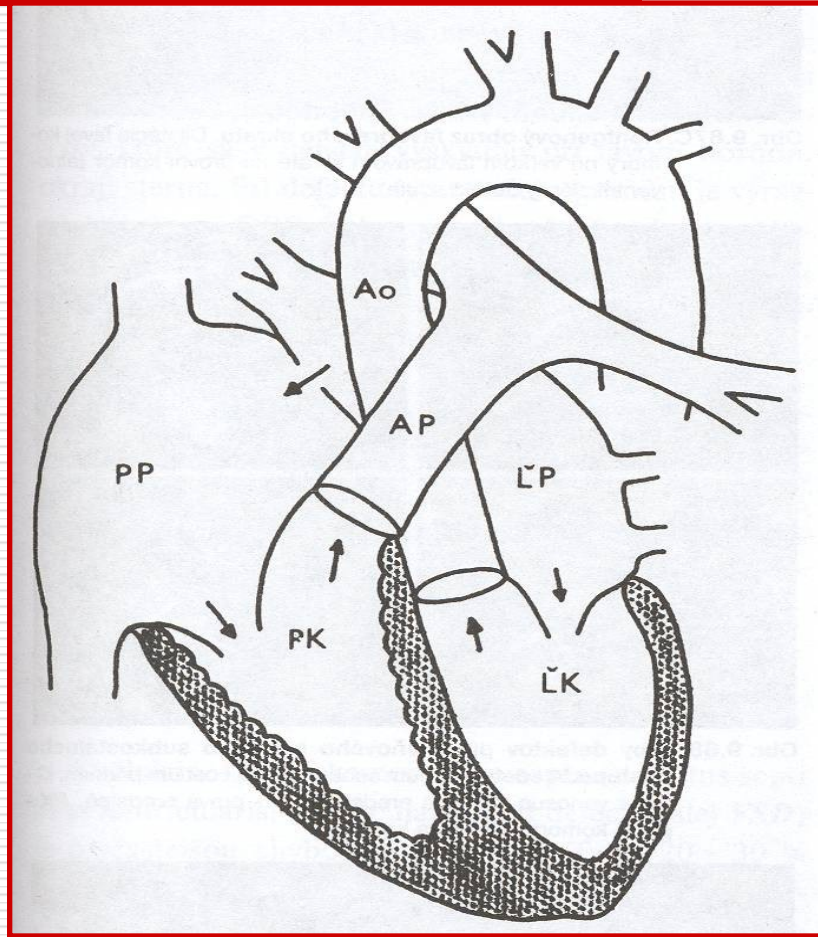
Defekt septa síňového

Defekt síňového septa

- okysličená krev se vrací zpět do plicního řečiště

- Zvětšení síní
- Poruchy srdečního rytmu
- Terapie : chirurgie

Defekt síňového septa

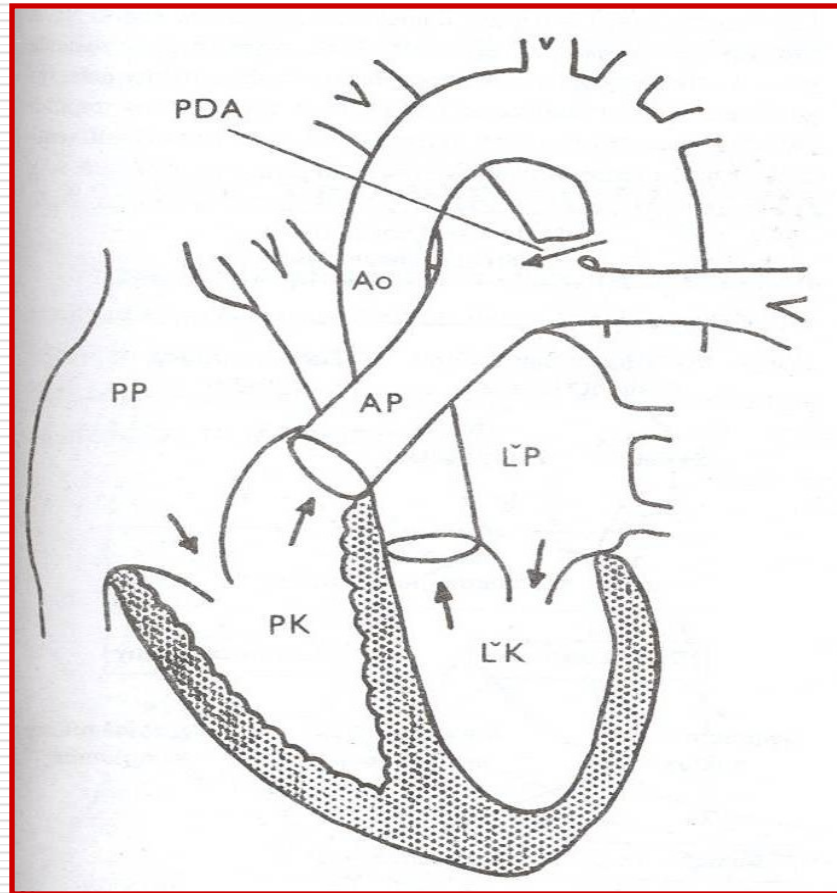
Defekt atrioventrikulárního septa

- ❑ **Atrioventrikulární kanál**
 - komunikace mezi síněmi i komorami
- ❑ Společná chlopeč mezi síněmi a komorami
 - nedomykavost
- ❑ Často u Downova sy
- ❑ Rychle srdeční selhání
- ❑ Šelest
- ❑ Vývoj plicní hypertenze
- ❑ **operace**

Otevřená tepenná dučej

- Spojení aorty s plícnicí
- Oběhové selhání
- Opakované respirační infekty
- Operační řešení

Otevřená tepenná dučej

Obecné projevy VSV s levopravým zkratem

- Neprospívání
 - Městnavá srdeční slabost
 - Opakované záněty průdušek
 - Postupně vývoj plicní hypertenze
 - **Jestliže převáží tlak v pravém srdci -změna vady na pravolevou = cyanoza**
-

Terapie VSV s levoppravým zkratem

- Záplata komorového septa v kojeneckém věku
 - Podvaz tepenné dučeje
 - Defekt síňového septa úprava ve školním věku, často se samo uzavře
-

VSV s pravolevým zkratem - cyanotické

Přechod odkysličené krve do velkého oběhu

- Anatomicky složité vady

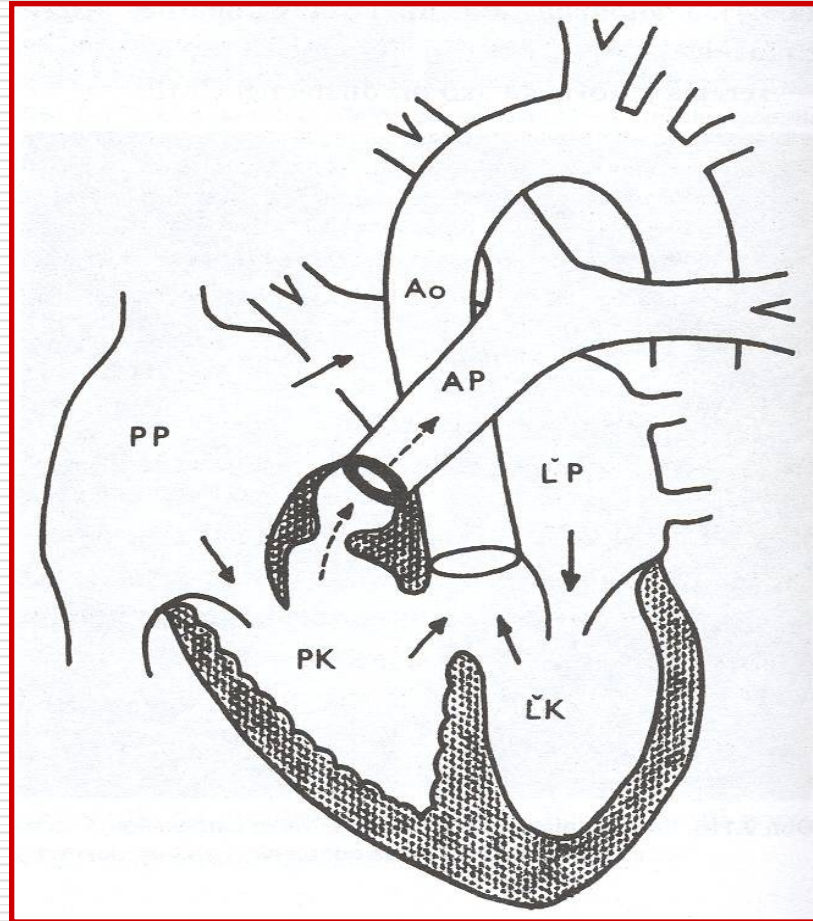
- Fallotova tetralogie**
 - Transpozice velkých cév**
 - Atrézie trojcípé chlopně
a vady s funkčně jedinou srdeční
komorou**
-

Fallotova tetralogie

- ❑ Defekt komorové přepážky
 - ❑ Aorta nasedá na tento defekt
 - ❑ **Stenoza plicnice**
 - ❑ Hypertrofie pravé komory
 - ❑ U pentalogie je navíc defekt síňového septa
 - ❑ Vývoj dětí opožděný, snížená výkonnost, hypoxické záchvaty, dřepání
 - ❑ Terapie : chirurgická korekce v batolecím věku (uzávěr defektu a odstranění stenozy plicnice)
 - ❑ Beta blokátory - prevence hypoxických záchvatů
-

Falotova tetralogie

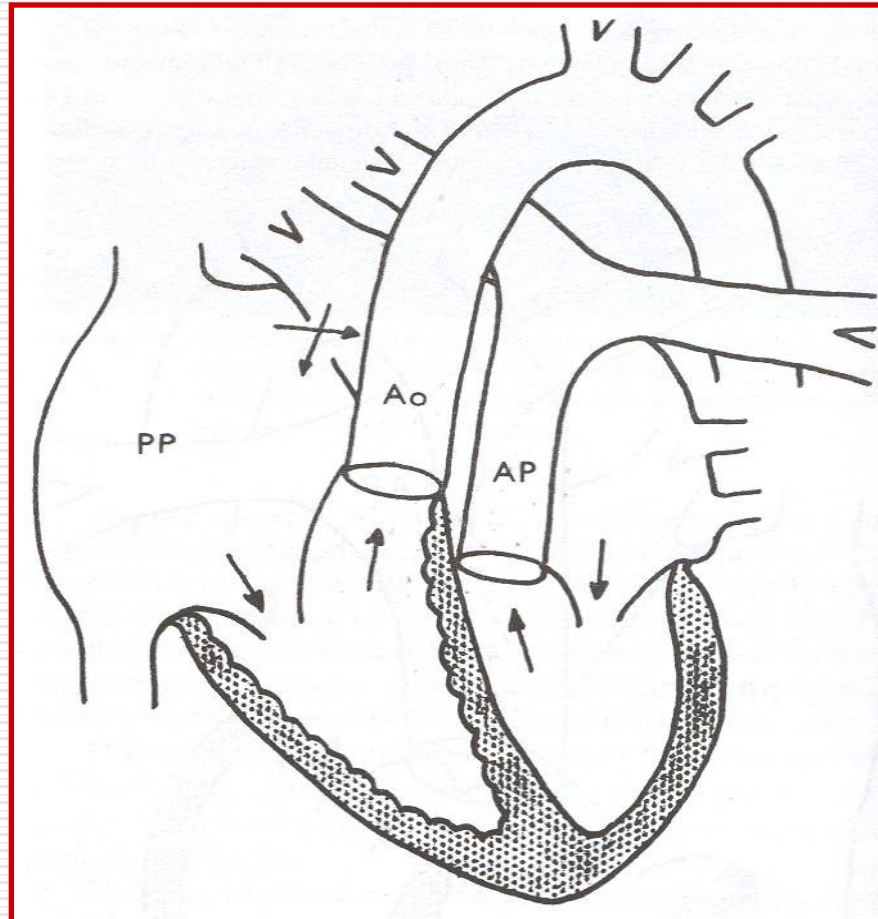
na obr.je pentalogie

Transpozice velkých cév

- ❑ Aorta vystupuje z pravé komory
 - ❑ Plícnice vystupuje z levé komory
 - ❑ Odkysličená krev se vrací do pravé síně - pravé komory a aortou do velkého oběhu
 - ❑ Okysličená krev zpět do plic
 - ❑ Vada takto není slučitelná se životem, nutná komunikace - kritická srdeční vada - Rashkindova septostomie
 - ❑ Definitivní řešení později (operace dle Mustarda a Senniga)
-

Transpozice velkých cév

Atrezie trojcípé chlopně a vady s funkčně jedinou srdeční komorou

- Typická je cyanoza
- Srdeční selhání = je-li i stenoza plicnice, není možná rekonstrukční
- Operace jen paliativní
- Nižší tělesná výkonnost operace

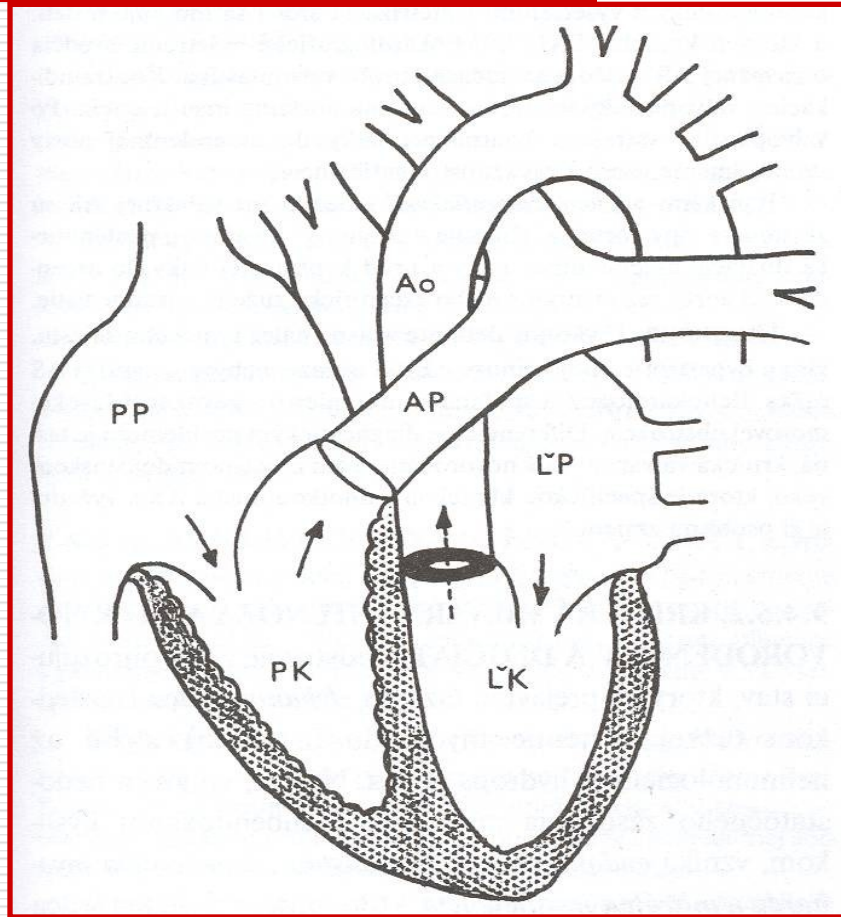
VSV bez zkratu

- Stenoza aorty**
 - Stenoza plícnice**
 - Koarktace aorty**
 - Hypoplastické levé srdce**
-

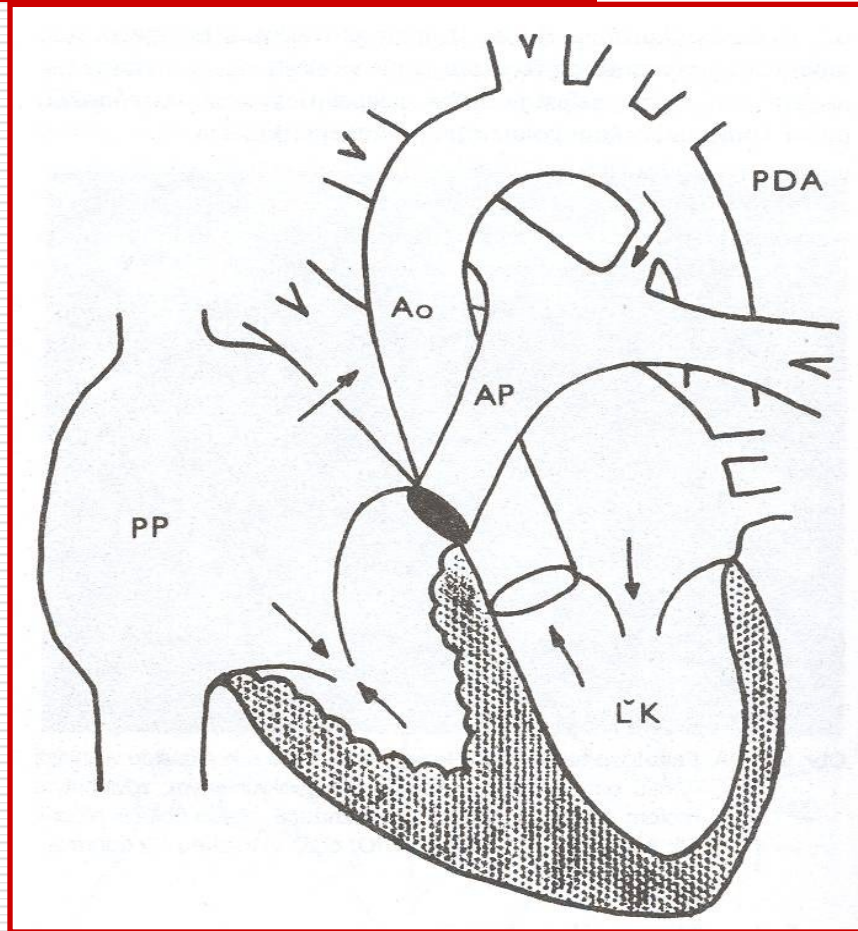
Stenoza aorty a plícnice

- ❑ Deformovaná chlopeň, dvoucípá, ztluštělá
 - ❑ Obtížné vyprazňování LK, vzestup tlaku v LK, hypertrofie LK
 - ❑ Nebezpečí náhlého úmrtí
 - ❑ Terapie : chirurgická valvuloplastika
-

Stenoza aorty

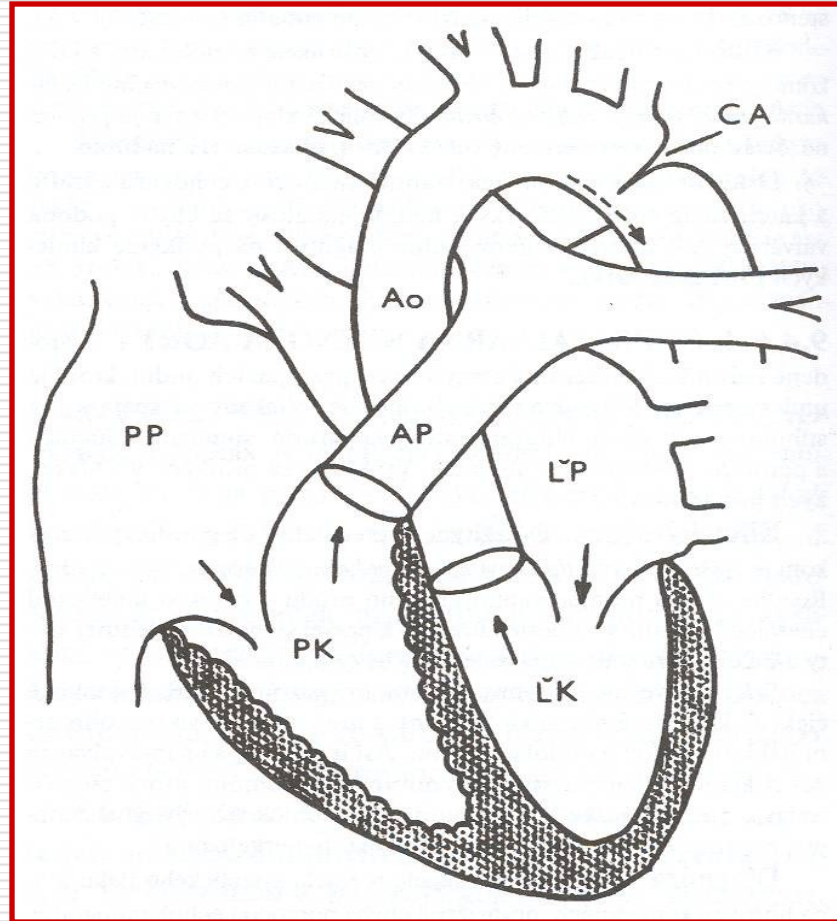
Stenoza plícnice

Koarktace aorty

- ❑ Zuženi aortálního oblouku za odstupem tepenné dučeje z aorty
 - ❑ Před zužením arteriální hypertenze
 - ❑ Dobrá pulzace na HK
 - ❑ Špatná pulzace na DK
 - ❑ Bolesti DK pro poruchu prokrvení
 - ❑ Bolesti hlavy - zvýšení tlaku pro hypertenzi
 - ❑ Terapie : chirurgická
-

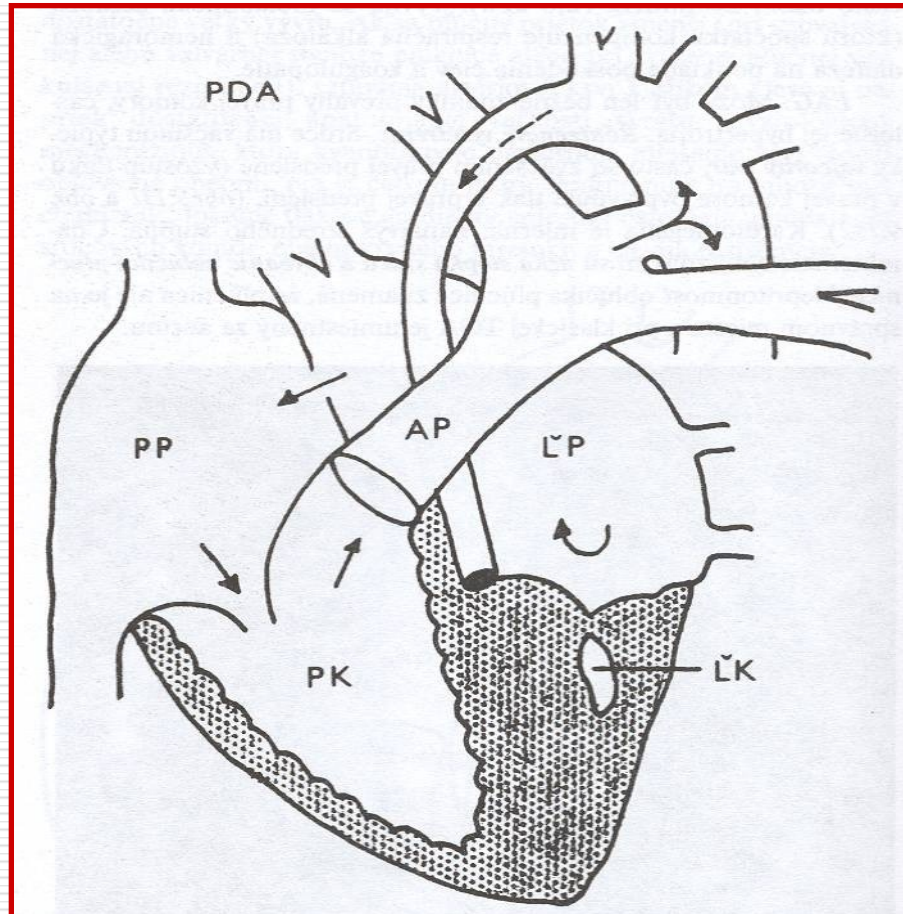
Koarktace aorty

Hypoplastické levé srdce

- ❑ Kritická srdeční vada u novorozenců
 - ❑ Hypoplastická levá komora nezajišťuje srdeční výdej
 - ❑ Současně atrezie mitrální chlopně s koarktací
 - ❑ Přežití jen při otevřené tepenné dučejí
 - ❑ Těžká tachypnoe, nízký srdeční výdej
 - ❑ Operace
-

Hypolastický sy levé komory

Myokarditida

- Původce : virová infekce
(Coxsackie B3, herpes,
chřipka)
- Po infektu
- Známky srdeční slabosti

Myokarditída

- klinický obraz

- Srdeční slabost
(únava, dušnost, tachykardie,
poruchy srdečního rytmu)
 - **ECHO - zvětšení srdečních oddílů,
porucha kontraktility
komor**
 - RTG - kardiomegalie
 - Ekg - změny ST a T, nízká voltáž
-

Myokarditída

- terapie

- Klid na lůžku
 - Kardiotonika
 - Diuretika
 - Antiarytmika
 - Léky s protivirovým působením
-

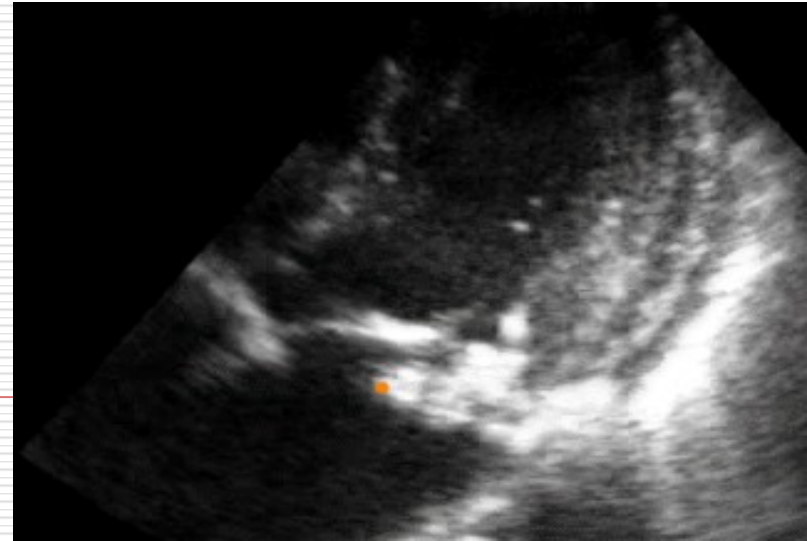
Endokarditída

- ❑ Závažné onemocnění
 - ❑ Častěji u dětí s VSV
a po srdečních operacích
 - ❑ Děti s poruchami imunity
 - ❑ Narkomani - nesterilní aplikace drogy
 - ❑ Původce : streptokok, stafylokok
-

Endokarditída

- klinický obraz

- Na postiženém endokardu vegetace (mikroby, fibrin a leukocyty)
- Embolizace do plic a systémového oběhu

Endokarditída

- klinický obraz

- Septické horečky
 - Předcházející bakteriální infekce
 - Chirurgický nebo diagnostický výkon
 - Únava, malátnost
 - Petechie na kůži
 - Šelest na srdci
 - Embolizace
 - Pozitivní hemokultura
-

Endokarditída

- terapie

- Klid na lůžku
- i.v. antibiotika
- Chirurgické odstranění vegetací

Endokarditída

- prevence

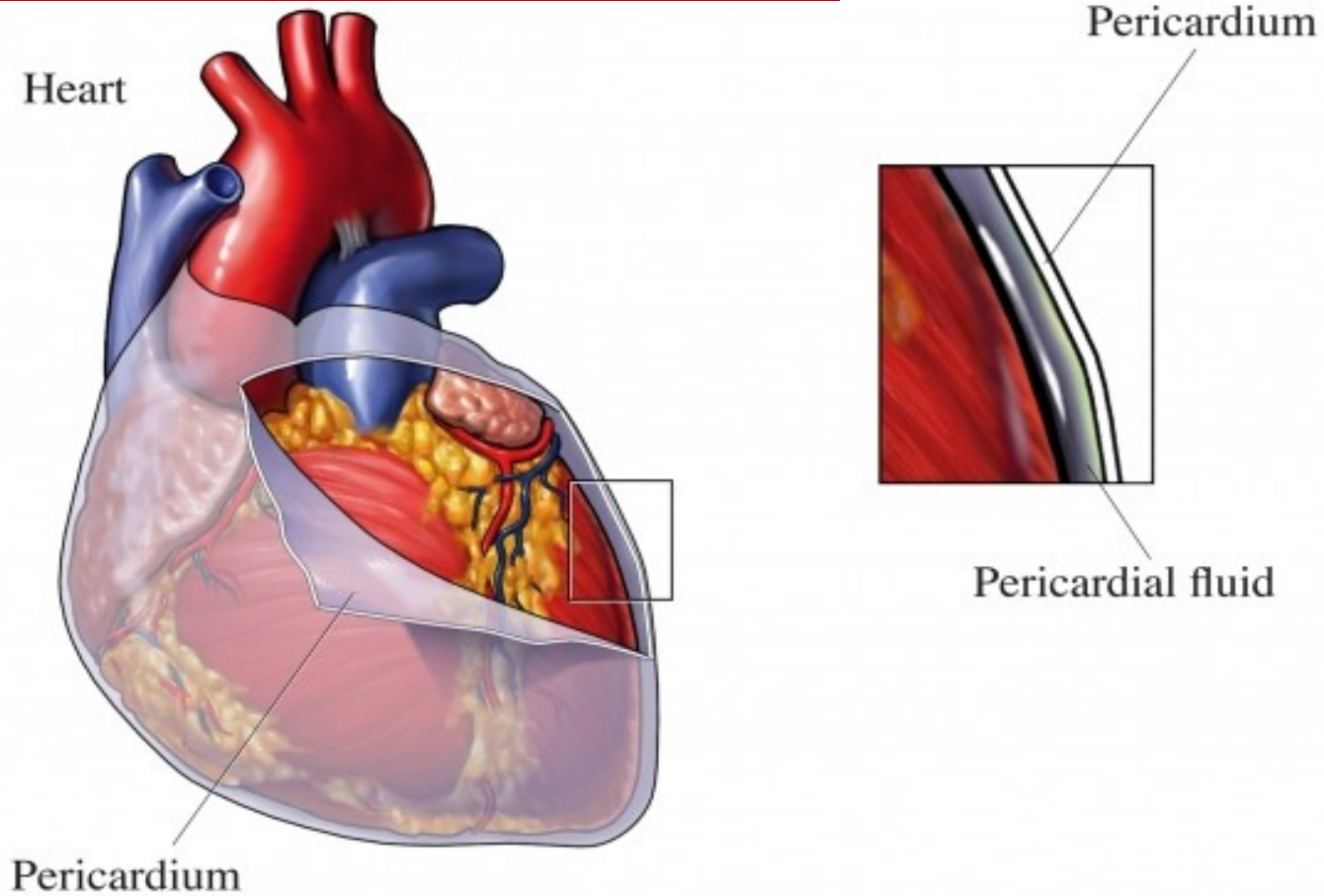
- Léčba všech bakteriálních infekcí
antibiotiky
 - Clona antibiotik pro diagnostické a léčebné
výkony
 - Děti mají průkazku
-

Perikarditída

Perikarditída

- Suchá - fibrin na osrdečníku
 - Exudatívni - s výpotkem
 - Příčina :
 - viry
 - bakterie
 - celková onemocnění :
 - kolagenozy
 - revmatická horečka
-

Perikarditída

Perikarditída

- klinický obraz

- **Suchá** : bolest na hrudníku, dráždivý kašel,
perikardiální třecí šelest

 - **Exudativní** : dušnost, narůstání výpotku,
hepatomegalie, otoky,
přeplnění krčních žil
-

Perikarditída

- diagnostika a terapie

- Diagnostika :
 - ekg
 - ECHO
 - Terapie :
 - punkce výpotku
 - Antibiotika
 - Klid na lůžku
 - Analgetika
 - Ibuprofen, Acylpyrin
 - Prednison
-

Hypertenze

- hodnota TK nad 95.percentil pro daný věk a pohlaví, event.výšku naměřená 3x ve 3 různých dnech
- Prevalence - 0,5 - 2%
- **Primární hypertenze** - u dospívajících-podílí se obezita, výživa, životní styl, reaktivita neurovegetativního systému, genetika
- Hypertenze bílého pláště
- **Sekundární hypertenze**
- U dětí nejčastěji
 - renální
 - Nadledviny
 - štítná žláza
 - nervová onemocnění

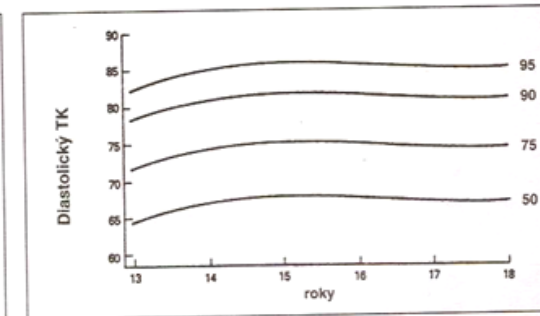
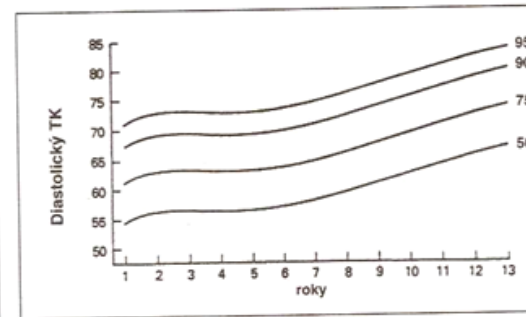
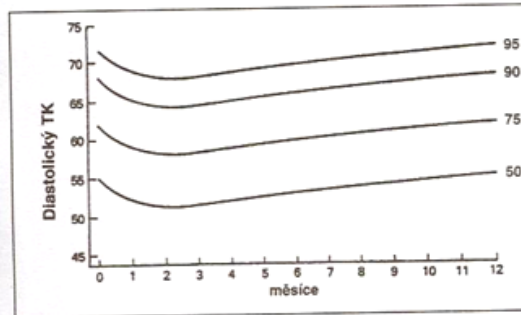
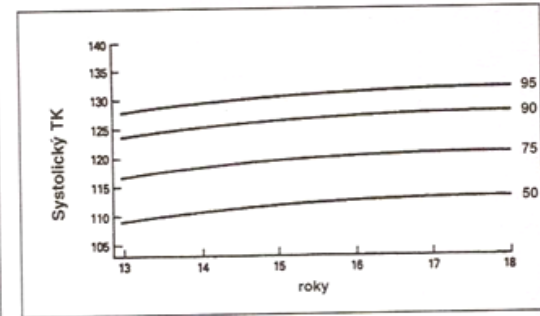
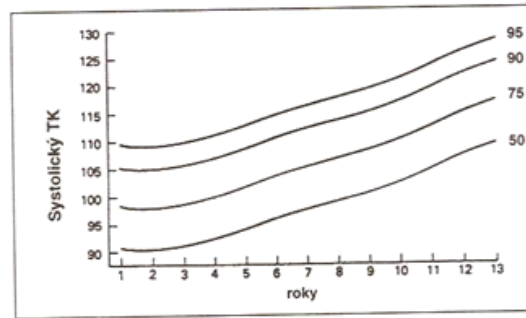
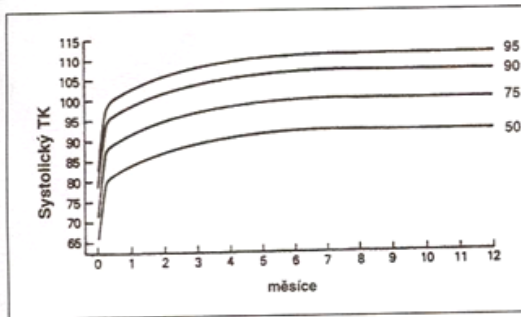
Percentilový graf TK

PERCENTILOVÉ GRAFY TK U DÍVEK

do 12 měsíců

od 1 roku do 13 let

od 13 do 18 let

90. percentil

Systolický TK	76	98	101	104	105	106	106	106	106	106	106	106	105	105
Diastolický TK	68	65	64	64	65	65	66	66	66	67	67	67	67	67
Výška v cm	54	55	56	58	61	63	66	68	70	72	74	75	77	77
Váha v kg	4	4	4	5	5	6	7	8	9	9	10	10	11	11

90. percentil

Systolický TK	105	105	106	107	109	111	112	114	115	117	119	122	124	124
Diastolický TK	67	69	69	69	69	70	71	72	74	75	77	78	80	80
Výška v cm	77	89	98	107	115	122	129	135	142	148	154	160	165	165
Váha v kg	11	13	15	18	22	25	30	35	40	45	51	58	63	63

90. percentil

Systolický TK	124	125	126	127	127	127	127
Diastolický TK	78	81	82	81	80	80	80
Výška v cm	165	168	169	170	170	170	170
Váha v kg	63	67	70	72	73	74	74

Hypertenze terapie

- Úprava životosprávy
 - Dynamický pohyb
 - Redukce váhy, zákaz alkoholu, kouření
 - Omezení soli
 - Medikamentozní terapie
-

Hypertenze

- ❑ **Prognóza:**
30-40% dětí s hypertenzí má hypertenzi i v dospělosti
- ❑ **Prevence :**
kardiovaskulární morbidity a mortality
- ❑ Spojení hypertenze s poruchou lipidového metabolismu
- ❑ **TK** u dospívajících **nutné preventivně měřit 1x ročně**

Úloha pediatra v prevenci aterosklerozy

- ❑ Časně léze - tukové proužky se tvoří v dětství
 - ❑ Fibrozní a ateromové pláty
 - ❑ Stadium komplikací
 - ❑ Klinický projev : ischemická choroba srdeční, cévní mozkové příhody, ischemická choroba dolních končetin
 - ❑ Etiopatogeneza : rizikové faktory -
 - ❑ Ovlivnitelné
 - ❑ Neovlivnitelné
-

Terapie hypercholesterolemie u dětí

- Nefarmakologická léčba :
 - pohybová aktivita
- Dieta :
 - po 2.roce života u familiární hypercholesterolemie
 - od 5 let ostatní
- Pokud se nezlepší hodnoty cholesterolu do 1/2 - 1 roku → farmakologická terapie

Farmakologická terapie hypercholesterolemie

- Heterozygotní forma hypercholesterolemie u dětí nad 10 let
 - Cholesterol nad 8 mmol/l
 - LDL cholesterol nad 4,9 mmol/l

- Terapie: pryskyřice (kolestipol,cholestyramin)

- Optimální cholesterol u dětí do 4,4mmol/l,
 - hraniční do 4,7mmol/l
 - vysoký nad 5,2mmol/l

Prevence

- V 5 letech při pozitivní RA odebrat
pediatr cholesterol

 - Ve 13 letech při riziku odebrat
cholesterol
-